

โครงการปริญญาเอก มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต
สาขายุทธศาสตร์การพัฒนาภูมิภาค
ภาคเรียนที่ 2/2548

2537202 บริบทและแนวโน้มการพัฒนาท้องถิ่นและภูมิภาค 3(2-2-4)
(Context and Trend of Local and Regional Development)

เวลาเรียน 48 ชั่วโมง

1. คำอธิบายรายวิชา

ศึกษาความหมาย ความสำคัญของบริบทชุมชนท้องถิ่น ที่มีต่อการกำหนดทิศทาง การพัฒนาอย่างยั่งยืน เพื่อความเข้มแข็งของชุมชนท้องถิ่นและความสงบสุขในภูมิภาค โดยศึกษาวิเคราะห์ถึงความสัมพันธ์เกี่ยวเนื่องระหว่างองค์ประกอบต่างๆ ของบริบทชุมชนท้องถิ่นทั้งประเด็นทางด้านสังคม เศรษฐกิจ การเมือง การปกครอง การศึกษา ศาสนา วัฒนธรรม ประเพณี ความเชื่อ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ทั้งนี้ให้ครอบคลุมทั้งเชิงปรัชญา เป้าหมายชุมชน เชิงประวัติศาสตร์การเปลี่ยนแปลงของชุมชนตั้งแต่อดีตถึงปัจจุบัน เชิงวิทยาศาสตร์ คือ มีเหตุผลและเป็นระบบ อีกทั้งเชิงคติชนความเชื่อของชุมชนท้องถิ่น การศึกษาเป็นไปในลักษณะบูรณาการ

2. อาจารย์ผู้สอน

1. ศ.ดร.สมบัติ กาญจนกิจ	5. ดร.สุวิทย์ คุณกิตติ
2. ศ.ดร.เกษม จันทรแก้ว	6. ดร.ชาญวิทย์ เกษตรศิริ
3. รศ.ดร.สมคิด สร้อยน้ำ	7. ดร.มงคล ดำนธานินทร์
4. รศ.ดร.ศักดิ์ไทย สุรกิจบวร	8. ผศ.ดร.ชมพูนุท วราศิริระ (อาจารย์ประจำวิชา)

3. จุดประสงค์

3.1 จุดประสงค์ทั่วไป

- 1) นักศึกษามีความรู้ ความเข้าใจบริบทชุมชนท้องถิ่นในด้านสังคม เศรษฐกิจ การเมือง การปกครอง การศึกษา ศาสนา วัฒนธรรม ประเพณี ความเชื่อ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
- 2) นักศึกษาตระหนักถึงความสำคัญของบริบทชุมชนท้องถิ่นที่มีต่อการกำหนดทิศทางการพัฒนาท้องถิ่นและภูมิภาคอย่างยั่งยืน

3.2 จุดประสงค์เฉพาะ/จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

- 1) นักศึกษาสามารถอธิบายถึงผลกระทบขององค์ประกอบด้าน สังคม เศรษฐกิจ การเมือง การปกครอง การศึกษา ศาสนา วัฒนธรรมประเพณี ความเชื่อ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ที่มีต่อชุมชนท้องถิ่นและภูมิภาคได้
- 2) นักศึกษาสามารถอธิบายถึงความสัมพันธ์ขององค์ประกอบต่าง ๆ ของบริบทชุมชนท้องถิ่นได้
- 3) นักศึกษาสามารถวิเคราะห์ถึงความสำคัญของบริบทชุมชนท้องถิ่นที่มีต่อการกำหนดทิศทางการพัฒนาท้องถิ่นและภูมิภาคอย่างยั่งยืนได้

4. วิธีสอน และกิจกรรมการเรียนรู้การสอน

- 1) รับฟังคำบรรยาย อภิปราย ชักถาม แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับวิทยากร
- 2) ศึกษาค้นคว้า จากเอกสาร ตำรา งานวิจัย และสื่ออิเล็กทรอนิกส์
- 3) ทำกิจกรรมและรายงานในหัวข้อที่กำหนด

5. เนื้อหาและเวลาที่ใช้

สัปดาห์	เนื้อหา	กิจกรรมการเรียนรู้	ผู้สอน
1 – 2 8 ต.ค. 48 09.00 – 16.00 น.	1. แนะนำเนื้อหาวิชา ขอบเขต การศึกษา และมอบหมายงาน 2. แนวโน้มการพัฒนาอนุภูมิภาคกลุ่มแม่น้ำโขงในมิติต่าง ๆ	- บรรยาย - อภิปรายร่วมกัน	ผศ.ดร.ชมพูนุท วราศิริระ ดร.ชาญวิทย์ เกษตรศิริ
3 – 6 15-16 ต.ค. 48 09.00 – 16.00 น.	1. กระบวนการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาระบบสังคมสู่โลกาภิวัตน์ - สังคมประเภทต่าง ๆ ที่อยู่ในความสนใจของนักวิชาการ - องค์ประกอบสำคัญที่ทำให้สังคมมนุษย์ดำรงอยู่ได้และเกิดการเปลี่ยนแปลง - กระบวนการผลักดันให้สังคมเปลี่ยนแปลงสู่ความทันสมัย - กระบวนการผลักดันให้สังคมเปลี่ยนแปลงสู่โลกาภิวัตน์ - กระบวนการสากลของกระบวนการพัฒนาทางเศรษฐกิจ - ความสำเร็จและความล้มเหลวของการพัฒนาประเทศ	- บรรยาย - อภิปรายร่วมกัน	ดร.มงคล ด่านธานินทร์ ผศ.ดร.ชมพูนุท วราศิริระ

ลำดับที่	เนื้อหา	กิจกรรมการเรียนรู้	ผู้สอน
7 - 8 12 พ.ย. 48 09.00 – 16.00 น.	1. การศึกษาเพื่อการพัฒนาภูมิภาค และชนบท : ประเด็นมุมมองและ แนวโน้ม	- บรรยาย - อภิปรายร่วมกัน	ศ.ดร.สมบัติ กาญจนกิจ ผศ.ดร.ชมพูนุท วราศิริระ
9 - 10 26 พ.ย. 48 09.00 – 16.00 น.	1. การจัดการทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อมในอนุภูมิภาคลุ่มแม่น้ำ โขง	- บรรยาย - อภิปรายร่วมกัน	ศ.ดร.เกษม จันทร์แก้ว ผศ.ดร.ชมพูนุท วราศิริระ
11 - 12 10 ธ.ค. 48 09.00 – 16.00 น.	1. กระบวนการพัฒนาหลักสูตร ท้องถิ่น - แนวคิดและหลักการการพัฒนา หลักสูตร - การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นที่ เหมาะสมในภูมิภาคลุ่มน้ำโขง	- บรรยาย - อภิปรายร่วมกัน	รศ.ดร.สมคิด สร้อยน้ำ ผศ.ดร.ชมพูนุท วราศิริระ
13 – 14 24 ธ.ค. 48 09.00 – 16.00 น.	1. วัฒนธรรมชุมชนต่อการพัฒนา ท้องถิ่นและภูมิภาค - แนวคิดพื้นฐานวัฒนธรรมชุมชน - วัฒนธรรมชุมชนในกระแสการ เปลี่ยนแปลง - อิทธิพลของวัฒนธรรมชุมชนต่อ การพัฒนา	- บรรยาย - อภิปรายร่วมกัน	รศ.ดร.ศักดิ์ไทย สุรกิจบวร ผศ.ดร.ชมพูนุท วราศิริระ
15 - 16 14 ม.ค. 49 09.00 – 16.00 น.	1. นโยบายรัฐบาลต่อการพัฒนา อนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขง - East West economic corridor - การพัฒนาโทรคมนาคมใน ภูมิภาคลุ่มน้ำโขง	- บรรยาย - อภิปรายร่วมกัน	ดร.สุวิทย์ คุณกิตติ ผศ.ดร.ชมพูนุท วราศิริระ
29 ม.ค. 49 09.00 – 16.00 น.	1. สอบปลายภาค	สอบข้อเขียนในชั้นเรียน	ผศ.ดร.ชมพูนุท วราศิริระ

6. การวัดผลและประเมินผล

6.1 การวัดผลระหว่างภาคเรียน	70%
- การมีส่วนร่วมในการเรียน	10%
- สรุปประเด็นการบรรยายของวิทยากร	20%
- รายงาน	30%
- การนำเสนอรายงาน	10%
6.2 การวัดผลปลายภาคเรียน	30%

7. งานที่มอบหมายให้ทำ

7.1 สรุปประเด็นคำบรรยายของวิทยากรทุกครั้ง

7.2 ศึกษา ค้นคว้า เปรียบเทียบ บริบทและแนวโน้มการพัฒนาของประเทศไทยกับประเทศใดประเทศหนึ่งในอนุภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขง โดยเลือกศึกษาตามความสนใจ 1 เรื่อง

8. หนังสือที่อ่านเพิ่มเติม

ดี.จี.อี. ฮอลล์. **ประวัติศาสตร์เอเชียตะวันออกเฉียงใต้**. แปลโดยคุณวรุณยุพา สนิทวงศ์ ณ อยุธยา และคณะ.

กรุงเทพฯ : มูลนิธิโครงการตำราสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์, 2522 (2 เล่ม)

ฉัตรทิพย์ นาถสุภา. **ประวัติศาสตร์วัฒนธรรมชุมชนและชนชาติไท**. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่ง

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2540

ฉัตรทิพย์ นาถสุภาและพรพิไล เลิศวิชา. **วัฒนธรรมหมู่บ้านไทย**. กรุงเทพฯ : สร้างสรรค์, 2541

นิธิ เอียวศรีวงศ์. **สังคมไทยในกระแสการเปลี่ยนแปลง**. กรุงเทพฯ : คณะกรรมการเผยแพร่และส่งเสริม

งานพัฒนา (ศสพ.), 2539

สุวิทย์ ชีรสาศวัต และดารารัตน์ เมตตาริกานนท์. **ประวัติศาสตร์อีสานหลังสงครามโลกครั้งที่สองถึง**

ปัจจุบัน. ขอนแก่น : สำนักส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2541

สมชาย ภคภาสวณิช. **การพัฒนาเศรษฐกิจและการเมืองไทย**. กรุงเทพฯ : โครงการจัดพิมพ์คบไฟ, 2542

ศรีประภา เพชรมีศรี. **การพัฒนาเศรษฐกิจและการเมืองเวียดนาม**. กรุงเทพฯ : โครงการจัดพิมพ์คบไฟ,

2542

ธีระ นุชเปี่ยม. **การพัฒนาเศรษฐกิจและการเมืองกัมพูชา**. กรุงเทพฯ : โครงการจัดพิมพ์คบไฟ, 2542

ม.ล.พันธุ์สุรย์ ลดาวัลย์. **การพัฒนาเศรษฐกิจและการเมืองมา**. กรุงเทพฯ : โครงการจัดพิมพ์คบไฟ, 2542

ลีลา วีระวงศ์ (เรียบเรียง). **ประวัติศาสตร์ลาว**. แปลโดยสมหมาย เปรมจิตจิตต์. กรุงเทพฯ : มติชน,

2539

ทวีเกียรติ เจนประจักษ์. **ข้อพิพาทเขตแดนไทย – ลาว**. กรุงเทพฯ : มูลนิธิโครงการตำราสังคมศาสตร์และ

มนุษยศาสตร์, 2540

ปราณี วงษ์เทศ และคณะ. สังคมและวัฒนธรรมในประเทศไทย. กรุงเทพฯ : ศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร,
2542

รัตนา บุญมัธยะ และคณะ. การสำรวจสถานภาพองค์ความรู้เกี่ยวกับชีวิตทางสังคมและวัฒนธรรมของ
กลุ่มชาติพันธุ์บริเวณลุ่มน้ำโขง : กรณีศึกษาสหภาพพม่า. ขอนแก่น : ศูนย์วิจัยพหุลักษณะลุ่มน้ำ
โขง มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2547

นภคด ตั้งสกุล และจันทนีย์ วงศ์คำ. คติความเชื่อและระบบสังคมกับการปลูกสร้างเรือนพื้นบ้านและ
ชุมชนผู้ไท. ขอนแก่น : ศูนย์วิจัยพหุลักษณะลุ่มน้ำโขง มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2548

จารุวรรณ ธรรมวัตร (บรรณาธิการ). วิถีพรรณล่าวในชุมชนสองฝั่งโขง. สำนักงานสนับสนุนกองทุน
การวิจัย โครงการเมธีวิจัยอาวุโส คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัย
มหาสารคาม อุบลราชธานี : โรงพิมพ์ศิริธรรมออฟเซ็ท, 2541

เว็บไซต์ที่ควรค้นคว้า

www.sac.or.th (ศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร)

www.plurality.net (ศูนย์วิจัยพหุลักษณะลุ่มน้ำโขง)

www.soc.cmu.ac.th